

Схеми ухилення від сплати єдиного соціального внеску: зарплата понад максимально оподаткований дохід, або один працівник у багатьох роботодавців без трудової книжки

Питання детінізації зайнятості населення, дотримання роботодавцями законодавства щодо сплати єдиного соціального внеску та забезпечення соціального захисту прав працюючих знаходиться на постійному контролі головного управління Пенсійного фонду України в Херсонській області.

Для визначення зон ризиків «тінізації» зайнятості та оплати праці фахівцями головного управління за даними звітності платників проводиться моніторинг чисельності працівників та нарахованої заробітної плати. В результаті проведеного аналізу встановлено цікаві випадки з точки зору економічної доцільності, соціальної справедливості та дотримання законодавства про працю, коли керівники та бухгалтера підприємств отримують заробітну плату в сотні разів більше ніж середня зарплата решти персоналу.

Так, наприклад, на одному з підприємств м. Херсона, яке займається вирощуванням зернових та бобових культур із чисельністю майже 500 застрахованих осіб, зарплата 9 працівників по 2,2 млн грн кожному, 2-х - по 1,5 млн грн. Разом з цим, більшість найманих працівників одержують зарплату в межах мінімальної. Інше підприємство з виробництва олії та тваринних жирів: зарплата керівника 278 тис. грн щомісяця, а середня заробітна плата решти персоналу - 3800 грн. На підприємстві, яке займається механічним обробленням металевих виробів, зарплата керівника складає 1,5 млн грн, середня зарплата інших працівників - 5120 грн.

Загалом тільки по Херсонській області у березні поточного року 139 осіб отримали заробітки понад максимально оподаткований дохід, з якого розрахункові втрати перевищили 1,5 млн грн єдиного внеску на місяць. Водночас, 15,6% працівникам із загальної чисельності працюючих в області, за яких роботодавці сплачують єдиний внесок, нараховано зарплату нижче встановленого законодавством мінімуму (до 3723 грн) та 11,7% осіб - на рівні мінімального розміру.

Ще однією із різноманітних «схем» ухилення від сплати єдиного внеску є працевлаштування громадян за сумісництвом у декількох роботодавців без основного місця роботи. Так, наприклад, по звітах за січень поточного року встановлено 14 осіб, які працювали за сумісництвом у 5 і більше страхувальників та отримували заробітну плату менше мінімальної у кожного. Зокрема, громадянка працювала у 7 суб'єктів господарювання, отримувала в кожного з них зарплату 1300 грн. При цьому жоден роботодавець не зазначив наявність трудової книжки, а отже не здійснив доплату до мінімального розміру (мін. розмір ЄСВ - 819,06 грн).

За аналізом щомісячної звітності здійснюється регулярний інформаційний обмін між всіма зацікавленими державними структурами по роботодавцях, де вбачаються порушення законодавства при нарахуванні заробітної плати, для проведення відповідних заходів.

За результатами аналітично-моніторингових досліджень органами Пенсійного фонду 2017 році та у січні-квітні поточного року направлено до фіскальної служби в області інформацію по 564 страхувальниках, до Головного управління Держпраці - по 1481 роботодавцю.

За матеріалами Пенсійного фонду в області інспекторами праці за 5 місяців поточного року проведено 77 перевірок, у 81% платників виявлено порушення трудового законодавства, відновлено страхові права 379 найманих працівників, застосовано 33,0 тис. грн штрафних санкцій, на 9 посадових осіб складено протоколи про адміністративні правопорушення.